

reflection on clinical practice / E. H. Hornos, E. M. Pleguezuelos, C. A. Brailovsky [et al.] // *J. Contin. Educ. Health Prof.* – 2013. – Vol. 33, No. 1. – P. 59–66.

References

1. Banchuk, M.V., Volosovets, O.P., & Feshchenko, I.I. (2007). Suchasnyi rozvytok vyshchoi medychnoi ta farmatsevychnoi osvity y problemni pytannia zabezpechennia yakisnoi pidhotovky likariv i provizoriv [Modern development of higher medical and pharmaceutical education and problematic issues of providing quality training for doctors and pharmacists]. *Medychna osvita – Medical Education*, 2, 5-13 [in Ukrainian].
2. Belous, N.V., & Kutsevych, Y.V. (2009). Dyfferentsyalnoe otsenyvanye znaniy pry dystantsyonnom testirovanii [Differential assessment of knowledge in remote testing]. *Shtuchnyi intelekt – Artificial Intelligence*, 1, 63-73 [in Russian].
3. Kovalchuk, L.Ya. (2006). Dosvid Videnskoho medychnoho universytetu v reformuvanni systemy osvity. Perspektyvy spivpratsi [Experience of the Vienna Medical University in reforming the education system. Cooperation prospects]. Ternopil: TDMU [in Ukrainian].
4. Kovalchuk, L.Ya. (2009). Vprovadzhennia novitnykh metodyk i system navchalnoho protsesu v Ternopil'skomu derzhavnomu medychnomu universyteti imeni I. Ya. Horbachevskoho [Implementation of the newest methods and systems of the educational process at the I. Horbachevsky Ternopil National Medical University]. *Medychna osvita – Medical Education*, 2, 10-14 [in Ukrainian].
5. Krytskiy, I.O. (2019). Shliakhy pidvyshchennia yakosti navchannia inozemnykh studentiv vyshchoho medychnoho navchalnoho zakladu [Ways to improve the quality of education of foreign students of higher medical education]. *Medychna osvita – Medical Education*, 2 (82), 19-23 [in Ukrainian].
6. Martseniuk, V.P., & Selskiy, P.R. (2015). *Informatsiina systema upravlinnia yakistiu pidhotovky fakhivtsiv u vyshchii medychnii osviti [Information system for quality management training of specialists in higher medical education]*. Ternopil: TDMU.
7. Krytska, H.A., Krytskiy, I.O., Zahrychuk, H.Ya., & Krytskiy, T.I. (2018). Perspektyvy ta trudnoshchi efektyvnoho vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii dlia zabezpechennia profesiinoi pidhotovky studentiv-medykiv pry vyvchenni klinichnykh dystsyplin [Perspectives and difficulties of effective use of innovative technologies for providing professional training of medical students in the study of clinical disciplines]. *Medychna osvita – Medical Education*, 2 (74), 33-36 [in Ukrainian].
8. Mysula, I.R., Martseniuk, V.P., Pashko, K.O., & Stakhanska, O.O. (2010). Semestrovi kompleksni testovi ispyty – nadiinyi kryterii otsinky znan studentiv [Semester comprehensive examinations are a reliable criterion for assessing students' knowledge]. *Medychna osvita – Medical Education*, 1, 16-37 [in Ukrainian].
9. (2006). *Standarty i rekomendatsii shchodo zabezpechennia yakosti v Yevropeiskomu prostori vyshchoi osvity [Standards and recommendations for quality assurance in the European higher education area]*. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
10. Ann K. Allen (2012). *Research skills for medical students*. SAGE Publication Inc.
11. Hornos, E.H., Pleguezuelos, E.M., & Brailovsky, C.A. (2013). The practicum script concordance test: an online continuing professional development format to foster reflection on clinical practice. *J. Contin. Educ. Health Prof.*, 33 (1), 59-66.
12. Jozefowicz, R.F., Koeppen, B.M., Case, S., Galbraith, R., Swanson, D., Glew, R.H. (2002). The quality of in-house examination. *Acad. Med.*, 77, 156-161.

Отримано 02.12.19
Рекомендовано 05.12.19

Електронна адреса для листування: klishch@tdmu.edu.ua

Д. А. Хасхачих

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5097-6667>

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ГОРИЗОНТАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА МОТИВАЦІЇ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

D. A. Khaskhachykh

*Dnipropetrovsk Medical Academy***USE OF HORIZONTAL COMMUNICATION AND MOTIVATION METHODS IN PROCESS OF STUDENTS' STUDYING**

Анотація. З метою підвищення якості викладання циклу «Акушерство та гінекологія» на кафедрі акушерства та гінекології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» використовуються спеціальні методи мотивації роботи студентів, що значно підвищило ефективність та якісну успішність студентів медичного факультету 4 та 5 курсів навчання. Студенти отримують знання під час перегляду демонстрацій, навчальних відеофільмів, беруть участь в обговореннях, вправах або ролевих іграх, що симулюють конкретні клінічні випадки, та практикуються у використанні отриманих навичок. Після опанування практичних навичок студенти практикуються в їх використанні в симуляційних класах згідно з програмою OSKI, максимально наближених до реальних клінічних умов, під наглядом викладачів, які слідкують за якісним виконанням методик клінічних вмінь.

З метою підвищення мотивації студентів до навчання використовуються такі методи, як заохочення спілкування між студентом та викладачем, а також у групі за темою заняття, прояв інтересу до кожного студента зі сторони викладача, відкритість для порад і допомоги, включення студентів до обговорення теми, включаючи в роботу всіх студентів групи, особливо тих, хто відчуває невпевненість. Заняття повинно бути цілеспрямованим і проводитися в доброму темпі, що передбачає існування чіткого плану та хронометражу. В структурі заняття повинні використовуватися ігрові вправи, які модулюють клінічні випадки. Викладач повинен вміти виявляти активних студентів та мотивувати їх виступати в ролі експертів при вирішенні важких ситуацій. Така методика викладання, в якій немає чіткого розділу на вчителя та учня, – метод горизонтальної комунікації, який використовується для роботи з дорослими людьми, при якому заняття виглядає не як стандартний урок, а скоріш як передача знань від досвідченого наставника до учня, дозволяє встановити позитивний емоційний контакт між викладачем та студентами, значно підвищує вмотивованість та результативність навчального процесу.

З метою підвищення якості навчання студентів-медиків у вищих навчальних закладах України доцільно використовувати передовий досвід та технології, які базуються на сучасних методах проведення педагогічного процесу. Заохочення та мотивація студентів до навчання повинні базуватися на принципах максимального розкриття творчих можливостей студентів, вмінні спілкуватися в групах, використанні отриманих практичних навичок при симуляції клінічних випадків та роботі на симуляційному обладнанні. Наш досвід підготовки студентів-медиків з дисципліни «Акушерство та гінекологія» показав високий рівень задоволеності й засвоєння навчального матеріалу при використанні методів мотивації та горизонтальної комунікації між викладачами і студентами.

Ключові слова: медична освіта; навчальний процес; викладач; студенти-медики; мотивація; горизонтальна комунікація.

Abstract. In order to improve the quality of teaching the course of Obstetrics and Gynecology at the Department of Obstetrics and Gynecology, Dnipropetrovsk Medical Academy of the Ministry of Health of Ukraine special methods of motivation of students, which significantly increased the efficiency and quality of students of the Faculty of Medicine 4 and 5 years of study are used. Students gain knowledge while watching demonstrations, training videos, participate in discussions, exercises, or role-playing games that simulate specific clinical cases and practice using the lessons learned. After mastering the practical skills, students practice their use in the simulation classes according to the OSKI program, as close as possible to the real clinical conditions, under the supervision of teachers who monitor the quality of clinical skills techniques.

In order to increase students' motivation for learning, methods such as encouraging communication between the student and the teacher. As well as in the group on the topic of the class, expressing interest in each student from the teacher's side, openness to advice and assistance, involving students in discussing the topic, including in the work of all students in the group, especially those who feel insecure. Classes should be purposeful and conducted at a good pace, which requires a clear plan and timing. Playing exercises that modulate clinical cases should be used in the structure of the lesson. The teacher should be able to identify active students and motivate them to act as experts in solving difficult situations. This teaching technique, which does not have a clear section on the teacher and the student – a horizontal communication method used to work with adults, in which the lesson does not look like a standard lesson. But rather a transfer of knowledge from an experienced mentor to the student, allows you to establish a positive emotional contact between the teacher and students greatly increases the motivation and effectiveness of the learning process.